

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemana za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijakke velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemana za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“.

Opravništvo, na katero naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Z Dunaja 10. decembra.

[Izv. dop.]

V specialni debati o državnem proračunu se vedno še ponavljajo napadi na vlado in čeprav opozicija v ustavovernih krogih proti lastnemu ministerstvu še zmirom ne gre do zadnje doslednosti, da bi zahtevala odstop ministrov, vendar po tem načinu vlada končno ne bo mogla ostati. Pri proračunu za notranje ministerstvo je grof Coronini, kateri zdaj sè Skenetom na čelu ustavoverne opozicije stoji, ministru Lasserju prav gorke povedal. Zlasti je grajal, da se politični uradniki preveč vtikajo v volilno agitacijo in da se sami vsiljujejo za kandidate. Dalje je govoril o slabih tiskovnih razmerah. Poslanec tirolski Zallinger je navedel slučaje iz preganjanja časnikarstva na Tirolskem. O istem predmetu je poslanec Heinrich iz Češkega se pritoževal. A te pritožbe niso pri notranjem ministerstvu na pravem mestu, ampak pri debati o justičnem ministerstvu; zato tudi Lasser na vse to nij odgovarjal. Justični minister Glaser pa ne bode smel molčati, kadar se mu bodo dokazale vse nepostavnosti njegovih organov proti časnikom.

Dr. Vošnjak je rabil to priliko, da je šibal postopanje litijskega okrajnega glavarja v Vesteneka.

Kar je g. grof Coronini tako izvrstno in resnično povedal o uplivanju političnih uradnikov na volitve, velja, tako pravi dr. Vošnjak, posebno tudi za Kranjsko, za to z davki preobloženo, a v narodnih in političnih pravicah svojih slovenskih prebivalcev tem bolj prikrajšano deželo. Politični uradniki ne samo da z vsemi sredstvi uplivajo na volitve, vsiljujejo se tudi sami za kandidate. Da navedem samo eden slučaj iz najnovejšega časa.

Po famoznih volitvah v kranjsko trgovinsko zbornico, o katerih nepostavnostih se je uže v tej zbornici govorilo, bil je mladi tajnik ljubljanske deželne vlade, menda v zahvalo za njegove velike zasluge pri teh volitvah, imenovan za ces. kr. okrajnega glavarja. LAVORIKE, katere si je pridobil na polji volilne agitacije, mu tudi na njegovem novem mestu niso dale spati. Lani se je res po skupini velicih posestnikov vrival za poslanca v kranjski deželni zbor. Letos si je v glavo vbil, da če postati načelnik cestnega odbora svojega, to je litijskega okraja. Ker pri prvi volitvi nij bil izvoljen, daje po deželni vladi razpustiti ta, sicer popolnem postavno izvoljeni odbor. (Čujte! čujte! na desni.) Pri drugi volitvi se mu je po pritisku celega vladnega aparata posrečilo, da je prišel v odbor. A za načelnika ga tudi ta odbor nij hotel izbrati. Tedaj je spet dal po deželni vladi volitve ovreči in razpisal je v

tretje (čujte! čujte!) volitev za cestni odbor. In zdaj je mož delal in agitiral z vsemi znanimi sredstvi na volilce, večidel občinske predstojnike. Obljubaval je, žugal, svaril itd. Svojo nevihteško jezo je najhuje rabil nad litijskim županom, obče spoštovanim možem, ki uže 16 let k splošnemu zadovoljstvu brezplačno županuje. Prepovedal je svojim uradnikom, da ne smejo iti v županovo gostilnico. (čujte!)

A tačas so vse njegove nakane bile zastonj. Pri tretji volitvi 25. novembra so volilci neodvisne može izvolili. Radoveden sem, ali bode deželna vlada tudi to volitev ovrгла. A to nij edini, tacih slučajev je še več na Kranjskem. Vlada je potem sama kriva, da ljudstvo v političnem uradniku ne vidi moža za redno državno upravo delujočega, ampak samo navadnega političnega agitatorja. In tako izgubi vlada avtoritete in spoštovanja.

Kar se tiče tiskovnih razmer opozicijskih slovenskih časnikov v Ljubljani, so še hujshe, nego na Tirolskem in Češkem; a o tem če biti še govor pri justičnem budgetu.

Mi Slovenci smo sicer uže vajeni na vsakojaki vladni pritisk. No mislimo, da se ta vlada skoraj k mrtvim položi in tačas, naj bodo tega prepričane ekscelence na minister-skih sedežih, ne bodo mučeni avstrijski narodi se solzili od žalosti, pač pa od veselja. (Pohvala na desni.)

Kočevski poslanec Dežman se čuti poklicanega braniti litijskega okrajnega glavarja, češ, da so se občine same pritoževale o slabih črtah. Pri tej priliki g. Dežman tudi osramotuje kranjske občine in župane, da so nesposobni za svoj delokrog.

Po končani debati, pri kateri se je tudi zopet o dalmatinskih stvarih govorilo, brani se minister Lasser na vse strani, posebno pika grofa Coroninija. Dr. Vošnjaku, meni Lasser, je uže Dežman odgovoril in vse razjasnil, torej njemu nij treba posebno odgovarjati.

A dr. Vošnjak se še enkrat oglasi: Kočevski poslanec je po znani svoji sofistični navadi pozornost zbornice skušal odvrčevati od predmeta, o katerem je upravo in edino bil govor, na druge stvari, katere sem ne spadajo. A nij tajil in tega bi tudi ne mogel, da politični uradniki vedno in povsod s svojo agitacijo uplivajo na volitve, dalje da je litijski cestni odbor res bil, da si postavno voljen, trikrat razpuščen samo zato, ker se je c. kr. okrajni glavar vsiljeval v odbor. Zato jaz nikakor ne priznavam in ne pritrjujem mnenju g. ministra, da bi po Dežmanovi polemiki moje pritožbe bile ovržene in rešene.

Celi proračun za notranje ministerstvo

je potem bil sprejet po predlogih finančnega odseka.

Iz državnega zbora.

(Dalje.)

Poslanec Suess vladi očita, da nema v zbornici trdne stranke, ki bi bila v večini, nego da po vsakratnem političnem položju išče večino zdaj tu zdaj tam. On pravi, koliko se je v zadnjih letih spremenilo, in da so može sedli na zatožno klop, ki so se poprej dekorirali z vsakojakimi ordni. Dalje govornik razpravlja posamezne oddelke notranjega ministerstva; tu vpraša pri naučnem in bogočastnem oddelku, zakaj se dajo podpore nekaterim duhovnikom, za katere imajo potem izpolnovati neke pogodbe, zakaj se država baha s tem, da ubožne duhovnike podpira zato, da bi bili državi zvesti; on trdi, da tam, kjer ideja stoji ideji nasproti, denar nema nikake veljave več. — Avstrija je zao-stala, je šla nazaj, druge države pa napredujejo. — Kar se tiče nauka, so se res zidala lepa poslopja, dotacije in plače so se povišale — toda, so se li gimnazije in druga učilišča reorganizirala? Ničesa se nij storilo. — Obravnavaje finančni oddelek biča posebno dispozicijski fond, češ, da vlada z njim dobiva prijatelje, o katerih samo ve, koliko veljajo, a redkokrat, koliko so res vredni. On hoče, naj ministri še tako dolgo ostanejo, da se morejo opravičiti o tem, kar se jim očita, pravi pa takoj potem, da kdor je podpisal bankni statut, ne more v zbornico prinesiti novih predlag.

Poslanec Neuwirth opominja, naj se vendar ne nakladajo vedno novi davki, ko vendar bolezen krize nij še prestana. Naj vlada ne misli, da se bode s povišanjem davkov v državno gospodarstvo uvelo ravnotežje. Vlada naj zračuni rajše naprvo državne dohodke, potem naj pa po njih stroške odmeri. To sredstvo češ nij posebno učeno, pa bode gotovo pomaglo. Le naj se ne da vsakemu, kar zahteva, naj bo to višji ali nižji uradnik. Koncem pravi, da bode navzlic vsemu temu glasoval za proračun, češ, da ministerstva se menjavajo, država pa ostaje vedno.

Poslanec Scharschmid pravi, da bo govoril za proračun in „pro ministerio“, češ, da je treba, da se tudi druga stran medalje obrne. Potem v tem smislu izgovarja na dolgo in široko vlado.

Minister Depretis sebe in vlado v dolgem govoru zagovarja, pa ostro biča svoje prijatelje ustavoverce, češ, če sem jaz grešil, vi ste tudi z menoj, ker se je vse le z vašo privoljo zgodilo.

Poslanec Ölz se zavaruje proti izreku ministrovemu, da „smo vsi grešniki“, češ, da

je to dogma, do katere se še nij noben moralist povzdignil. Kakor so šli enkrat Grki k oraklu v Delfe, tako se plazi zdaj ljudstvo k onemu kraju, kjer se sliši obljubovanje: „Bo uže boljše!“ Kot zastopnik trdo nemškega plemena smatra v imenu časti in slave nemškega naroda kot dolžnost, zahtevati, da se Slovanom, ki so uže več stoletij z nami borili za civilizacijo, svobodo in pravico veliko borbo dajó enake pravice, kajti do tega imajo zaradi svojega prevažnega števila, zaradi tega, ker za potrebe države toliko dajo, ker imajo dobro zaslužene historične pravice, in ker so duševno tako eminentno nadarjeni, pravico.

V prihodnji seji zagovarja Klaić (italijanski) Rodića; prehajaje na volitve pravi, da so bile popolnem korektno, da narodna stranka nij storila nobene sile, in da je slovanska večina v Dalmaciji popolnem naravna.

Grof Coronini toži o nepravilnih konfiskacijah opozicijonalnih listov in agitiranji državnih uradnikov pri volitvah.

Poslanec Zallinger slika stanje časnikov na Tirolskem. Konfiscirajo se tam celo časniki, če samo reproducirajo. Na Tirolskem se uže beli listi (po izpuščenem inkriminiranem članku) ne smejo izdajati.

Poslanec Vošnjak govori o postopanju vlade o volitvah na Kranjskem.

Poslanec baron Fluck izgovarja Rodića in slovansko večino v Dalmaciji. On pravi, da je čisto prav, da Rodić noče biti žandarm stranki, ki v svojej manjšini ne more doseči večine in zato strastno in pretirano toži.

Poslanec Karel Dežman se v svojem govoru obrača proti dr. Vošnjaku.

Minister Lasser se izgovarja proti Zallingerju. Dalje pravi, da je Bajamontijeve peticije poslal Rodiću; od tega še dozdej nij dobil odgovora; sicer pa je iz Dalmacije dobil uže celo kopico telegramov, ki vsi izražajo iznenadenje, osupnenje in indignacijo o Bajamontijevih tožbah in jih zovejo golo laž.

Teuschl zagovarja vlado in ministre. Dunajevski razklada tožbe Poljakov, katerim ta vlada od 1871 sem vedno obeta, pa ne da nič, pač pa jim jemlje deželne pravice. Deficit je postal kronična bolezen. Ko bi se dalo en del politične uprave deželam, šlo bi ceneje in bolje. Govornik naglašja, da je ustavoverna stranka v zadnjih petih letih tudi samá to zakrivila, kaj po pravici zdaj vladi očita. Sistem vladni, čegar zagovorniki ste vi je kriv razdrobljevanja.

Wolfrum se tolaži, da če so prav finance slabe, imamo pa druge velike reči, kakor interkonfesionalne postave. (Desnica se smeje.) Budget se potlej sprejme, t. j. preide se v specijalno debato.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. decembra.

Deputacija *hrvatskih* zastopnikov, na čelu jej baron Zmajić je šla 9. t. m. k ogerškemu ministru komunikacij zarad reguliranja Kolpe, zidanja cest in usiljevanja magjarskega jezika v hrvatske pošte itd. Magjar je vse dobro obetal, a storil bode po magjarsko.

V *ogerskem* zboru je na predlog Zsedenyijev spodnja zbornica sklenila do božiča zborovati, da se budget ob pravem času izroči v sankcijo.

Vnanje države.

Popihala je zopet sapica, ki pravi, da bi se *mir* na vse zadnje še ohraniti utegnil, t. j. Turki se bodo v vse udali, vlade pa razporazumele. Da vidimo, je li istina bode!

Ruske vojne priprave na jugu morajo zdaj uže vse gotove biti, ker na železnični progi Vilna-Varšava zopet blago vozijo.

Na *Francoskem* Jules Simon nij hotel v ministerstvo stopiti, torej so zdaj nove težave glede tega sestavljanja.

Prusija baje se pripravlja postaviti na Poljskem dva vojna kora, da duši upor, ko bi na Poljskem vstal, kar pač nij mogoče da bi.

V *Meksiki* so zopet domače vojske. Vpornik Porfiro Diaz je ujel predsednika republike in njegove ministre in več pristašev Lordosovih je bilo ustreljenih.

Dopisi.

Iz Trsta 10. dec. [Izv. dop.] Denes so se vršile volitve v tržaški okolici. Volilni boj je bil, kakor še nikdar tak. Nikdar se nij še tako agitiralo od strani italijanisiv kot letos. Vsa sredstva so bila laškim bogatinom pri rokah. Plačevala se je pijača, obetal se je hribe in doline, ker so italijanisimi hoteli svoje kandidate tudi v okolici spraviti do izvoljenstva.

Najhujši boj je bil v I. in v VI. okraji. Čakali so v prvem omnibusi in fijakarji pripravljani, da so neke zaslepljene in na duhu slabe kmete na voliše vozili. Nij se gledalo na potrošenje novcev, to se razumeje ob sebi. Magistratov laški sluga stregel je na cesti volilce.

A ni mi nijsmo rok križem držali in agitacija vrgla je marsikaterega kmeta na tehtnico. Izgubili smo sicer I. okraj, izvoljen je nek Strudhof proti narodnemu kandidatu dr. Lozarju z malo večino glasov. Na Proseku v VI. okraju pak je kandidiral nek Košuta iz Križa, ki je zadnja vas v tržaški okolici, a katera se mora tudi najzadnja šteti zarad nje laškega partizanstva. Malo je manjkalo in izgubili bi bili g. Nabergoja. Voljen je bil samo z 8 glasovi večine tu. V drugih okrajih smo Slovenci lažje zmagali. Voljeni so sledeči poslanci: v II. okraji Štefan Nadlišek, v III. okraji Ivan M. Vatovec, v IV. okr. dr. vitez Lozar v V. pa Burgstaller in v VI. Nabergoj.

G. dr. vitez Lozar je kandidiral v I. okr. da bi bil zmagal proti laškemu kandidatu; torej je bil v dveh okrajih kandidiran, in sicer iz tega uzroka, ker je bila zmaga v prvem okraju uže prej malo dvomljiva. Da ga ne izgubimo za poslanca, ako v prvem pade, tega nijsmo hoteli. Politično društvo „Edinost“ je pokazalo toliko, da ima veliko koristi, da bi bila letos morda vsa okolica izgubljena brez tega našega društva in edinstva. „Edinost“ delala je črez svojo moč pošteno. Ko bi le nekaj denarja na razpolaganje imelo, kakor Lahoni, imeli bi narodni kandidatje v mestnih volilnih razredih več sedežev. Ali Slovenci smo ubogi, le pošteni. Marsikje pa je denar gospodar, pri omahljivih, žalibog.

Od Save 8. dec. [Izv. dop.] V „Slovenskem Narodu“ se je enkrat v letošnjem letu v listku pisalo o naših godcih in tam opozorjevalo na izumiranje slovenskih godcev po našej domovini ter podala sredstva, kako v okom priti temu izumiranju. Pisec listka je tedaj posebno se obračal do ljudskih učiteljev ter njim gojitev godbe na srce polagal.

Z veseljem morem prijateljem muzike par statističnih dat podati, ki nam svedočujejo, da

se pri nas tu in tam godba ohraniti želi in da je pot, ki do tega vodi, jedino le najboljša tam, kje jo ti gosp. učitelji muzike hodijo. V Hrastniku na slovenjam Štajerskem je neki g. Karel Valentinič nadučitelj. Ta gospod uže 3 leta 9 fantov v vijolini podučuje, in spravil je te fante uže tako daleč, da so pri letošnji poskušnji marš iz Wagnerjevega Tanhäuserja združeni s par družimi večšimi godci prav izvrstno predavali.

Gospod Rupnik učitelj v Vojniku podučuje 24 fantov na instrumentih na pleh in s prav dobrim uspehom; nastopil je letos s svojimi mladimi muzikaži javno.

Več let uže podučuje v muziki g. Irgl nadučitelj v Trbovljah fante; s pomočjo tamošnjega g. župnika in rudarskih gospodov ljubiteljev muzike nakupili so se instrumenti in v velicih praznikih producira se mlada godba v cerkvi in drugod. Dopisnik je enkrat te fante slišal; dobro delajo in s kakim veseljem in ponosom!

G. Josip Mol učitelj na priv. šoli v Vodah pri Trbovljah podučuje 8—10 fantov v vijolini. Tudi ti fanti so uže javno pokazali, da jih g. učitelj nij zastonj podučeval.

Gosp. Raner nadučitelj v Laškem trgu podučeval je pred par leti marljivo fante v muziki, pod njegovim vodstvom produciral se je lani in predlanskem sekstet, v kojem so tudi mladi Ranerjevi učenci sodelovali; ustanovilo se je društvo prijateljev muzike; le škoda, da je reč zamrla ter g. Raner, ki je toliko sposoben muzikus, svoje muzikalčne sposobnosti na klin obesil. Laščani so veselo muzikalčno ljudstvo, vsaj za petje nesposobnih ušes in grl malo nahajamo mej njim; oni menda nijso krivi, da je lepa reč, gojitev blažilne muzike, zaspala, ali pa so res začeli biti dolgočasneži ter nečejo par goldinarjev darovati najlepšemu na svetu, muziki, nemajo mo biti dosti zanimivanja za produkcije mladih godcev. To bi bilo res grdo v trgu, kjer je enak zložen zbor 40 grl močan teške maše in in druge pesni eksekutiral. V Laškem trgu se dosti za šolo stori, nu, zakaj se ne votira par sto goldinarjev učitelju godbe! Tudi od za muziko najbolj navdušenega učitelja se ne more zahtevati, da se bo zastonj mučil. To je jasno, ko beli dan.

Iz teh dat vidimo, da se muzika pri nas le v bolj industrijalnih krajih goji — izjemoma Solčave in Planine. — Res v teh krajih je lože denarja dobiti za instrumente ter za nagrado učiteljskega truda, vendar, v vsakej občini se za druge manj važne reči toliko potrosi, da bi se majhena svota za poduk v muziki lahko nabrala. V industrijalnih teh krajih je dosti tujcev; ti vidijo muzikalčne talente mej slov. fanti, zakaj mi domačini tega ne vidimo! In vendar smo Slovenci veselo popevajoče ljudstvo! Indolentni smo preveč in zmiraj čakamo, da bi nam bog pečena piščeta v usta poslal. In kako boste po vsem Slovenskem v predpustu na vse kraje telegrafovali iskaje po muzikaših, le količkaj godca vam bo dobro došel. Dobro in ceno muziko lahko doboste, podpirajte g. učitelje, ki vam vaše otroke v godbi poučevati hote. Vsem je vstreženo po tem, ako se naša mladež muzike v šoli uči; cerkev ima svoj prid in vsa družba dobi lepšo oliko. In najlepši dar, najdragocenejši tolar podaste stariši otroku na pot v življenje kot viaticum, ako ste ga v šolo godbe poslali. Znanje muzike, petja je ljubeznjivi angelj — varuh človeka; v žalosti

in veselju povzdiga človeka nad zemeljsko trpljenje gori v svitlo kraje idealov; mehko ko vosek stopi muzika človeško srce; kje ste še našli surovega godca!

Sramota je tedaj, če se v vseh šolah v Celji prostor muziki ne privoščijo. Izomikajte um naše mladine, dobro, ali je srčno življenje čutil manj pozora vredno!

No vi mogotci po mošnji, tu na muzikalnem polju je še par križcev na prsa dobiti; tu je še ledina neorana; tu si pridobite zahvalo prihodnjega zavoda; kulturohistorik vas bo na najlepše mesto postavil. —c.

Z Dunaja 9. decembra. [Izv. dop.] Na večer zadnjega četrtka je imelo dunajsko akademično društvo „Slovenija“ svojo tretjo sejo v zimskem tečaju. Pri tej se je zaključilo, da se ima slovenskemu pesniku, prezgodaj umrlemu Simon Jenku napraviti slavnostno besedo. Bode-li slavnost prirediti mogoče ali ne, to bode kazala prihodnjost, ako bi se hotelo po zadnji debati o tej zadevi voditi, bode to valjda možno. Naglavni greh, ki je dosedaj Slovencem toliko škode provzročil, kleta nesloga, pojavila se je v tem zboru v tolikoj meri, da bode najboljšo o vsej tej debati molčati, kar bode menda za društvo in njega delovanje bolje. Le to naj še omenim, naj bi „Sl.“ društveniki bolj ozir jemali na sposobnost, delovanje in izkušnost posameznih sodov in naj bi več ne agitirali proti osobam, ki so uže dovoljno dokazale, ka je bilo njih delovanje za društvo z lepim vspehom včano. Nezmožnežem čestna mesta v društvu odkazovati, bilo je še vselej na kvar društvu. Zapomnite si le to dobro.

Sè svojim prihodom so „Slovenijo“ počestili slovenski državni poslanci: dr. Vošnjak, grof Barbo, Pfeifer, Herman in Nabergoj. Bili so z gromovitimi živio-klici sprejeti. Navzoč bil je tudi naš pisatelj gosp. prof. Stritar. Društva predsednik govoril je prišlecem primerno dobrodošlico, na kar se je dobro pelo „Bože živi“ itd. Grof Barbo je kot najstarejši državni poslanec prvi govoril ter v svojem govoru razvil slovensko trobojnico, posebno poudarjaje, ka pomeni r u d e č a barva ljubezen do domovine, višnjeva stanovitnost in bela čistost značaja. I to naj bi si naši mladenci dobro v srce vtisnili, bil je s živahnimi živio-klici sprejet. Napilo se je še posebno vrlému govorniku v državnem zboru jakemu boritelju za slovensko in slovansko stvar, častnemu udu „Slovenije“ g. dr. Vošnjaku. Zahvaljevale se za napitnico, poudarjal je slavni naš doktor slogo mej Slovinci; naj bi nikdar več ne bila rušena, vedno jačejša naj bi postajala in naj bi vodila slovenski narod do zmag, ki mu pridobodo ono častno mesto mej narodi, katero mu po izvrstnih njegovih lastnostih pristuje. Vedno naj bode Slovencem krasen stavek sv. Avguština pred očmi: „In necessariis unitas, in dubiis libertas, et in omnibus caritas.“ Z burnim priznavanjem bil je dr. Vošnjakov govor od navdušenih udov „Sl.“ sprejet. Napilo se je tudi vrlému g. Nabergoju, ki stoji v borbi za narodnost našo kot skala na obalih jadranskega morja proti nikdar sitemu lahonstvu. Nameravalo se je še napiti vrlému gospodu V. Pfeiferju, ki je baš ta dan v državnem zboru nemško ustavo-verstvo hudo bičal, isto tako gospodu Mih. Hermanu, ki je prvokrat „Sl.“ počastil sè

svojim prihodom, a gospodje poslanci so preje odišli, nego se je moglo do konca napitnic priti. Še nekaj naj omenim. Ud „Sl.“ g. V. je čital kritiko o nekem predavanju. . . .

** Beograd. 1. dec. [Izv. dop.] „Slovenski Narod“ u broju 276. doneo je glas da „v Srbiji ministerska kriza traje naprej“. Ja bi vam megao vrlo snažnim osnovima uvediti da pred sviju pronesenih glasova o ministarskoj krizi, u samoj stvari za ovu krizu sada bar nema nikakvih racijonalnih motiva.

Kakve okolnosti mogu nastupiti dok nije u ovako kolebljivom vremenu, vrlo je težko napred reći, ali u svakom slučaju promena može biti samo tako ako bi se Srbija primorala na pasivnu ulogu, zašto bar danas nema izgleda.

U istome broju „Slovenski Narod“ javlja: da v orožnih fabrikah v Kragujevci so bili tuji delavci delo popustili, ker niso baje točno plače dobili, ali so bili pomirjeni in delo zopet začeli.

Ovaj glas (posnet iz tujih novin Ur.) nije ni malo osnovan. Uprav mi smo iznenadjeni ovom novošću. Verujte mi da Srbija u finansiskom pogledu nikada nije povoljnije stojala nego danas. Šta je moglo dati povoda da se ovako govori o radenicima naših fabrika i nije se sami ovdje pitamo. U ostalom srpski narod sve bi prerado dopustio nego to da se u ovako ozbiljno doba neplaćanjem izaziva na pobunu nami najpotrebnije snage.

Što se tiče rada komisije, koja je određena da povuče demarkacionu liniju, ona nije ništa uspela u svome poslu. Članovi komisije pocepali su se u dve grupe: jedna je bila na strani Srba, i to: zastupnik ruski, pruski i italijanski, a druga na strani Turaka, i to engleski, francuski i austrijski poslanik. Komisija je došla u sukob zbog Aleksinca. Poslanici koji su bili za Srbe oni so zahtevali da Turci napuste Aleksinac, jer je Aleksinac zauzet tek pošto je primirje nastupilo; poslanici pak koji bili na strani Turaka, to nису odobrili, te tako je došlo do sukoba vsled čega se komisija razišla, bez da je išta svršila.

Vredno je da vam ovom prilikom javim i to: Ejub-Paša, koji je ostao na mesto Abdul-Kerimovo dočekao je vrlo ljubazno zastupnika austrijskog i francuskog, (engleski je bio general Kambel koji je s Turcima vojevao protivu Srba,) a poslaniku ruskom, pruskom i talijanskom ponudio je za prenočište samo po dve oke slame. Razume se već po sebi da su ovi poslanici morali pobeći od ovakog gostoprimstva.

Pre tri dana Turci su na novo povredili primirje, oni su napali na Jankovu klisuru ali su bili odbijeni.

Danas je izdata naredba da se konjanici beogradski krenu na istočnu granicu Srbije. Oni će prvo putovati u Kladovo, a odatle gde bude potreba.

Sva naša vojska mobilizova će se 10. decembra. Raspored komandanta za čitavu vojsku, već je izašao.

Ovih dana puštena je vrlo velika količina ruskih rubalja v promet (cirkulaciju.) Pre nego što izdaju naše banke, mi ćemo imati tečaju, koje će dati državne kase 3,700.000 rubalja.

Knjaginja Natalija Šahovska, koja je za svo vreme rata učinila velikih usluga našim ranjenicima i bolesnicima, ovih dana otišla je natrag u Rusiju. U svima krogovima, koji su poznavali knjeginju Šahovsku ostavila je najlepše uspomene, i potonji isto-

rik, koji bude pisao istoriju sadanjeg rata, medju ostale naše prijatelje u prvim redovim pomenuće i ime ove plemenite Ruskinje kne Natalije. Slava joj.

Englesko društvo „crvenog krsta“ polazeći ovih dana na put poklonio je našej vladi sav pribor u svojih bolnica. Hvala im.

Domače stvari.

— (V deželni norišni) podružnici na Studencu ste pripravljeni 2 posebni, lično prirejeni sobi I. in II. razreda za plačujoče, bolj omikane blazne, kateri ste zdaj še prazni in proti plačilu oskrbnih stroškov za I. ali II. razred — na razpolaganje.

— (Slovensko gledališče) pri zadnjem predstavi v soboto 9. t. m. nij bilo tako dobro obiskano, kakor smo oziroma dobre igre pričakovali. Igralci naši obnesli so se povsem prav dobro. Gospodu Jeločniku (Dobrovič) je pristovala rola naivnega moža, kakor nalašč, in prav veseli smo bili njegove igre. Občinstvu je prouzročil mnogo veselosti. Itak sta gospoda Schmidt (Jarnejec) in Kocelj (Vodnjak) umela svoj nalog in zadnji ga je vedel prav elegantno izpeljati. Da je pa gospod Kocelj precej slabo memoriral rolo nam kmalu ne bo treba več omenjati, in koncem mu tudi najboljšo igranje in največja rutina ne bode več pomagala čez to pomankljivost. Gospa Odijeva (Jenny) in gospodična Podkrajškova (Henrieta) stí popolno zadostili; ravno tako je gospodična Nigrinova (Alma) prejela gorko pohvalo, pa v tem se oziroma nje nikakor ne moremo z občinstvom zjediniti. Da je pridno študirala, ne smemo tajiti, pa — umela nij popolno svoje naloge. Pogrešali smo oni gorki dobrodejni čut, ki izvira iz vsacega naivnega karakterja, in brez katerega vsako tako predstavljanje postane enolično, brezbarvno in leseno. Gospodična bi si morala to zapomniti, in da nam lahko zadostuje, tega smo prepričani. Igra sama nij slaba (vsaj je Kneiselova), polna je mnogih efekt-nih momentov, zaplete so mikavno izpeljane in dijalog je eleganten in dovtipen. Galerija se ve da nema pravega razuma za to, pa gledališče naše nij zavezano, igrati samo za galerijo.

Za M. Vilharjev spominek

darovali so sledeči gospodje.	
Damij Drobnič	5 gld. — kr.
Damijan Pavlič	5 „ — „
A. D.	5 „ — „
Oroslav Černik	2 „ — „
Anton Požar	2 „ — „
Franjo Logar	60 „
Jakob Primec	1 „ — „
Franjo Hren	2 „ — „
Jarnej Zupančič	1 „ — „
Šimon Žužek	1 „ — „
Ant. Orehek	— „ 20 „
Jak. Križnar	1 „ — „
And. Češnik	— „ 20 „
Franjo Komar	1 „ — „
Hrabr. Legat	1 „ — „
Josip Mankuč	2 „ — „
Miha Mankuč	1 „ — „
vkup . 31 gld. — kr.	

Za vse doneske izreka se topla zahvala ter ob enem uljudna prošnja izraža, naj bi se čestiteji in spoštovalci pokojnega M. Vilharja še dalje spominjati blagovolili, da se bode moglo izvršiti pričeto podvzetj.

Zagorje na Notranjskem, 9. decembra 1876.

Za odbor: H. Legat.

Národno-gospodarske stvari.

Reguliranje zemljišnega davka.

Cenilne operacije na polji so se ustavile v cenilnem okraji Rudolfovo s 26. oktobrom, — v cenilnem okraji Logatec s koncem oktobra, — v cenilnem okraji Postojna s

5. novembrom, — v cenilnem okraji Kamnik s 6. novembrom, — v cenilnih okrajih Radovljica, Kranj in Kočevje s 7. novembrom, — v cenilnih okrajih Litija, Krško in Črnomelj z 8. novembrom, — potlej v cenilnem okraji Ljubljana (okolica) z 9. novembrom 1876.

S sklepom operacijske dobe 1876 se je v okrožnici c. kr. zemljiščno davkarske komisije za Kranjsko vsega skupaj opravilo:

A. v cenitvi ekonomičnih kultur 203 občin s 246.228 parcelami;

B. v predcenitvi gozdovja 385 občin s 88.068 parcelami, in

C. v definitivni cenitvi gozdovja 82 občin s 18.427 parcelami.

Od tega skupnega dela se razdeljuje na posamezne cenitve okraje, in sicer:

A. V cenitvi ekonomičnih kultur:

V cenilnem okraji	občin	parcelami
Črnomelj	11 s	42.018
" Kočevje	18 "	28.834
" Krško	15 "	27.086
" Rudolfovo	16 "	24.683
" Ljubljana (okol.)	26 "	22.177
" Postojna	14 "	22.133
" Kamnik	31 "	20.810
" Radovljica	19 "	18.129
" Kranj	21 "	15.642
" Litija	17 "	14.760
" Logatec	15 "	9955

B. V predcenitvi gozdovja:

V cenilnem okraji	občin	parcelami
Ljubljana (okol.)	68 s	18.383
" Kranj	56 "	13.684
" Rudolfovo	43 "	12.445
" Črnomelj	23 "	12.337
" Krško	37 "	11.130
" Kamnik	46 "	9995
" Radovljica	18 "	3773
" Litija	12 "	2897
" Logatec	25 "	1401
" Kočevje	10 "	1042
" Postojna	42 "	960
" Ljubljana (mes.)	2 "	21

C. V definitivni cenitvi gozdovja:

V cenilnem okraji	občin	parcelami
Kranj	30 s	6672
" Kamnik	26 "	5890
" Ljubljana (okol.)	19 "	5347
" Postojna	7 "	517

V cenilnem okraji Ljubljana mesto se cenitev ekonomičnih kultur zaradi tega nij mogla izvršiti v operacijski dobi 1876, ker je bil ekonomični cenilni referent, ki je bil odločen za ta okraj, deloval v cenilnem okraji Ljubljana okolica.

Loterijske srečke.

V Gradci 9. dec.: 6. 64. 46. 59. 81.
Na Dunaji 9. dec.: 4. 81. 85. 59. 79.

Poslano.

Pozvan po Poslanem v štev. 274 „Slov. Nar.“ ponavljam tudi jaz nepoznanemu blagemu rodoljubu po čitalnišnem odboru v štev. 211 „Slov. Naroda“ izrečeno mu zahvalo.

V Kanali 10. decembra 1876.

Miha Zega,
predsednik.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka

in brez stroškov po izvrstni Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let uže je nij bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih otrocih brez medicini in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žlezni naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrazico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prelajenje; posebno se priporoča za dojenje in je bolje nego dojilnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofnje Castlestuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo št. 73.670.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja, Bonn, 10. jul. 1852

Revalesscière Du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri dristi in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v sešalni cevi, zaprtju, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurju, trganju v mehurju l. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vrtatih in pravih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih družtev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalesscière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bozne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam. James Shoreland, ranocelnik, 96. polka. Izkkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp. Dr. Angelsteina.

Barolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalesscière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpfern, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar poučiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalesscière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Spričevalo št. 72.618.

La Roche sur Yon, 30. julija 1868. Vaša Revalesscière ozdravila me je popolnem strašnih želodčnih in čutnicnih boleznih, katere so me deset let aučile.

(Gospa) Armanda Prevost, posestnica. Revalesscière je 4 krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 60 krat več na oeni, ko pri zdravilih.

V plohatih puščah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold. — Revalesscière-Biscuiten v puščah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 tas 1 gl. 50 kr., 24 tas 2 gl. 0 kr., 48 tas 4 gl. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gl. Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijakih trgovcih; tudi razpošilja dunajska hiša na vse kraje po poštnih pakaznicah ali povzročih. V Ljubljani Ed. Fahr, J. Svoboda, lekar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodamu, v Celovcu pri lekarju Birnacherju, v Spijetu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Rocca in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (57)

Dunajska borza 12. decembra.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	60 gl.	20 kr.
Enotni drž. dolg v srebru	66	50
1860 drž. posojilo	108	75
Akcije narodne banke	819	—
Kreditne akcije	136	20
London	126	50
Napol.	10	10 1/2
C. k. cekini	5	97
Srebro	115	50

Graške špiritne drože

dobivajo se vsak dan sveže (frišne) v prodajalnici steklenega blaga gosp. Franca Kolmana na glavnem trgu št. 236 iz prijaznosti do (378—3) A. Schneiderja. Menj ko pol kilograma (1 funt) se ne prodaje.

Umeteljni

zobje in zobovja

z zračnim tiskom ali brez njega, lepi, naravni, namenu odgovorni, se po najnovjši metodi delajo in ne da bi se korenine izruvale, postavljajo.

Vse operacije: plombranje z zlatom polnilo, piljenje, čiščenje in drenje zob, se, kakor se je izkusilo, brez hudih bolečin izvršuje pri

(370—4)

Paichelu,

zdravniku za zobe, pri Hradskega mostu, v Malyevj hiši I. nadstropje.

Dorško olje

iz sale kitovih jeter,

iz Borgena na Norveškem;

rumeno 1 steklenica 60 kr.; nepremočljivo brez okusa in duha 1 steklenica 80 kr.; se železnim jodrom 1 steklenica 1 gold. Da se ponarejevanju izogno vtisneno bude moje ime na vsaki steklenici.

(58—32)

Gabriel Piccoli,

lekar, na dunajski cesti v Ljubljani.

Jedina trgovina na Dunaji!

katera je ugodna za tako slabe čase, sklenila je cene blaga še za 30%, znižati in ta je

Kineškega srebra fabrikna zaloga

H. Bettelhelma & Co.,

Dunaj, Kärntnerstrasse 14, v bazarju.

Veljalo je na primer.

	prej	sedaj	prej	sedaj
6 žlic za kavo	gl. 3.50	gl. 1.50	1 posodica za turški	
6 navadnih žlic	" 7.50	" 2.75	tobak	gl. 4.—, gl. 1.50
6 nožev za obed	" 7.50	" 2.75	6 mal. tas za sladkor	" 3.50, " 1.20
6 vilic	" 7.50	" 2.75	1 posodica za maslo	" 3.—, " 1.50
1 vel. žlica za juho	5.—	2.50	3 korke s podobami	" 3.—, kr. 90
1 " mleko	3.—	1.50	1 par svečnikov	" 6.—, gl. 3.—
1 moka skledica z žlico	6.—	3.—	1 majolka za čaj	" 8.—, " 6.—
			1 posoda za olje i oset	" 8.—, " 5.—

Posebno za darila pripravno!

6 nožev, vseh 24 komadov v elegantnem etuiju na mesto gl. 24 samo 9 gl. 50 kr. 6 desertnih nožev, vseh 24 komadov v elegantnem etuiju 6 " vilc, 6 " žlic, namesto gl. 26 samo gl. 9.75. 6 postavcev za nože, samo gl. 9.75. Najnovjša pasta za čiščenje zlatnine, srebrnine in kineškega srebra, škatljica 25 kr., 6 škatljic gl. 1.20.

Jako lepe tase, majolke za kavo in čaj, service za čaj, stojalca za pogrnene mize, girandole, posipalci za sladkor, čašice za jajca in garniture za jajca, posodice za zobotrebe, sponke za servijete itd. itd. Na vzunaj razpošilja se točno in vestno proti poštnem povzetku. Na zahtevanje dopušlja se tudi razločeni cenik brezplačno. (142—16)

Praktična, primerna božična in novoletna darila.

Zimske suknje	po gl.	20.—
Kožuhi za na pot	"	45.—
" " " lov	"	18.—
Menčikovi	"	28.—
Suknje za lov	"	8.—
Spalne suknje	"	12.—
Hlače iz snovi	"	7.50

Najbogatejša zaloga obleke za gospode in dečke. Specijalitete otroških oblek.

Nove jope za dame.

M. Neumann,

v Ljubljani, Lukmanova hiša.

(387—2)